

GÃY CỔ PHẪU THUẬT XƯƠNG CÁNH TAY

Ban hành kèm theo Quyết định số 03/QĐ-BV ngày 07/01/2014

1. ĐẠI CƯƠNG

1.1 Định nghĩa

Gãy đầu trên xương cánh tay bao gồm cổ phẫu thuật và cổ giải phẫu.

Gãy cổ phẫu thuật xương cánh tay thường gặp ở người lớn tuổi, nữ, mãn kinh, chiếm 60% gãy đầu trên xương cánh tay

1.2 Nguyên nhân

Nguyên nhân thường do té ngã chống tay hoặc đập vai trực tiếp.

1.3 Phân loại

Thường dùng bảng phân loại theo Neer

		Displaced Fractures			
		2-part	3-part	4-part	Articular Surface
Anatomical Neck					
Greater Tuberosity					
Lesser Tuberosity					
Fracture-Dislocation	Anterior				
	Posterior				
Head-Splitting					

2. ĐÁNH GIÁ BỆNH NHÂN

2.1 Bệnh sử

Khai thác bệnh sử bao gồm thời gian, nguyên nhân, cơ chế chấn thương và các sơ cấp cứu trước đó

2.2 Khám lâm sàng

Sưng vùng vai, đau chói ổ gãy

Bầm tím muộn mặt trong cánh tay còn gọi là bầm Hennequin

Biến dạng vai

2.3 Cận lâm sàng

Chụp X quang 2 bình diện: Thẳng và tư thế nách

CT scan khớp vai (nếu có) để đánh giá di lệch các mảnh gãy.

3. CHẨN ĐOÁN

3.1 Chẩn đoán xác định

Chẩn đoán xác định dựa vào lâm sàng và X quang hoặc CT scan

3.2 Chẩn đoán biến chứng

Gãy cổ phẫu thuật xương cánh tay có thể có các biến chứng như: chèn ép khoan, tổn thương thần kinh, mạch máu, gãy kèm trật khớp vai...

4. ĐIỀU TRỊ

4.1 Điều trị cụ thể

Bảo tồn:

- Chỉ định cho những trường hợp gãy gài, di lệch ít
- Bó bột hoặc đai nẹp kiểu Dessault trong 3 – 4 tuần

✚ Phẫu thuật:

- Chỉ định phẫu thuật cho những trường hợp gãy di lệch nhiều, gãy kèm theo trật khớp
- Phương pháp phẫu thuật: Kirschner, nẹp vít (nâng đỡ hoặc khóa)

5. THEO DÕI TÁI KHÁM

5.1 Tiêu chuẩn nhập viện

Gãy cổ phẫu thuật xương cánh tay có di lệch

Gãy cổ phẫu thuật xương cánh tay có biến chứng

5.2 Theo dõi

Theo dõi lành xương

Theo dõi phục hồi chức năng khớp vai

5.3 Tiêu chuẩn xuất viện

Bệnh nhân giảm đau

Nắn chỉnh được hết các di lệch, phục hồi giải phẫu xương gãy

Vết mổ khô, không sốt

5.4 Tái khám

Tái khám 01 tuần, 02 tuần và sau đó mỗi 04 tuần và kiểm tra X quang mỗi tháng đến khi lành xương

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Phác đồ điều trị Bệnh Viện Chợ Rẫy – 2013
2. Phác đồ điều trị Bệnh Viện Việt Đức – 2013

3. Chấn thương chỉnh hình chi trên – Bùi Văn Đức(2013)
4. Jon J.P. Warner; John G. Costouros; Christian Gerber(2010), Fractures of the Proximal Humerus Fractures of the Proximal Humerus , Rockwood & Green's Fractures in Adults, 6th Edition, trang 1162 - 1204